

Open Source Software en standaarden

**Deze presentatie is gebaseerd op het boek:
Open Source Software en standaarden
Uitgegeven door Pearson Education, ISBN 978-90-430-1586-8.**

Onder redactie van Jo Lahaye (HollandOpen / IRP)

**Met medewerking van de volgende auteurs:
Paul Keller (Creative Commons Nederland)**

Rob van Winden (Red Dolphin)

Michael van Wetering (Kennisnet)

Arnoud Engelfriet (ICT Recht)

Walter van Holst (Mitopics)

Jeroen Visser (IBM / HollandOpen)

Jan Stedehouder (schrijver)

Jan Willem Broekema (projectmanager)

**Met veel dank aan: Bart Hanssens, Tony Thijs, Roeland Smeets,
Donna Metzlar, Manon van Leeuwen, Marcel Nijenhof, Marc Vloemans en andere
leden van de onderwijswerkgroep van HollandOpen.**

HollandOpen

Ontwikkelingen ICT, lessons learned

Software, vele varianten

Standaarden, en standaardisatie-organisaties

(Open Source) Licenties en auteursrecht

Businessmodellen bij inzetten OSS

Selectie en beoordeling van software

Community's, hun kracht en ontwikkeling

Maatschappelijke aspecten, open content

Politieke stellingname in Nederland en België

HollandOpen, doelstelling

Het bepleiten van open standaarden in alle vormen van informatietechnologie, het bevorderen van open informatie-verwerking, alsmede het stimuleren van open source software en open content (Wikipedia).

Het behartigen van de belangen van de organisaties, bedrijven, personen en open source gemeenschappen die deze doelstelling onderschrijven.
Het aan zich binden van de diverse lokale en sectorale initiatieven en deze een plek te bieden voor kennisuitwisseling, in de breedste zin van het woord.
Als contactpunt te functioneren voor soortgelijke initiatieven in andere (Europese) landen.

HollandOpen heeft de auteurs van het boek Open Source Software en Standaarden bijeengebracht. Het boek is onder redactie van Jo Lahaye, verschenen bij Pearson Education (ISBN nummer 978-90-430-1586-8).

Ontwikkelingen ICT

Sinds jaren tachtig van de vorige eeuw, een enorme versnelling van de software-ontwikkeling. Internet speelt cruciale rol bij kennisdeling, dus ook bij ontstaan wereldwijde (open source) communities. OSS is reactie op ontstaan gesloten technologie Internet-technologie wordt in korte tijd dominant.

Van eenvoudige presentatie (folder op internet) tot volledige proces en transactie-afhandeling (online boeken van vluchten, hotels, en dergelijke) Steeds meer interactieve, multimedia systemen met participaties van grote groepen gebruikers (WEB 2.0). Ontstaan online platformen (software as a service).

Lessons learned–motieven OSS

Les 1:

Intellectueel eigendom van gecreerde en opgeslagen data niet uit handen geven.

Les 2:

Data dient migreerbaar (ook wel portability genoemd) te zijn naar ander systeem: open standaard voor opslag en interoperabiliteit (lock-in).

Les 3:

Geen eenzijdige licentiebepalingen: verplichte updates, eenzijdige financiële bepalingen.

Les 4 t/m 50:

- fouten wijten aan een ander (OS, database, applicatieserver)
- Escrow veiligheid. Software wordt bijvoorbeeld na faillissement vrijgegeven.

Maar software van een ander is zelden te begrijpen....

-etc., etc., etc., etc.

Software, vele varianten

Vrije en open software, de vier vrijheden (Stallman):

1. gebruik voor ieder doel,
2. bestuderen en aanpassen
3. vrijheid te kopiëren,
4. vrijheid te distribueren

Commercieel gebruik OSS is zeker toegestaan

De hoofdvarianten: vrije software, open source software, publiek domein software, copy-lefted, non-copylefted vrije, semi-vrije, freeware, shareware, gesloten (closed).

Microsoft, software-gigant ontplooit diverse initiatieven richting meer openheid: shared source initiative, OSI-certified licenties, etc.

Java-trap: let op afgeleide afhankelijkheden.

Gratis hoeft niet open te zijn.

Standaarden

Een standaard is een gedefinieerde afspraak

Doel: interoperabiliteit, portabiliteit van gegevens

Probleem: er zijn er veel

Definitie van open: transparantie proces, toegankelijk,
meerdere implementaties (niet 1 leverancier)

Start van standaardisatie: samenwerkingsverband of vanuit
een bedrijf.

Organisaties: ISO, IETF, W3C, etc.

Standaarden in de ICT (nog) lang niet vanzelfsprekend

Recente discussie over b.v. ISO-standaarden: ODF en OOXML

(Microsoft, min of meer de facto standaard door massale gebruik).

Auteursrecht en licenties

Belang van onderwerp voor ontwikkelen en implementeren van software wordt onderschat

Auteursrecht: onvervreemdbaar, wel overdraagbaar.

Licenties: van heel vrij (BSD) tot de striktere GNU Public License (GPL). GPL versie 3: vergaande eisen aan gebruik met andere software Ook OSS-licenties kennen incompatibiliteit

Octrooien/patenten: niet van toepassing op software "as such".

Grens met embedded verdwijnt, terwijl patenten daar wel voor worden toegekend Verschillen tussen VS en Europa, pogingen tot harmonisatie zijn gestrand door acties OSS-beweging

Business modellen OSS

Grootste verschil met commerciële software: inkomsten uit licenties vallen weg. Verder blijft veel hetzelfde: geld wordt verdient met implementatie, beheer, opleidingen, koppelingen, etc.

Zelf OSS ontwikkelen en distribueren: afweging maken die gericht is op veroveren van (deel) markt

Commerciële software zal niet verdwijnen

OSS biedt vaak meer flexibiliteit en helpt om ongewenste afhankelijkheden (vendor lock-in) te voorkomen

Bedrijven die OSS implementeren hebben belang bij een goede relatie met de community

Selectie en beoordeling

Keuzes voor software: complex processen

Opstellen (strategische) randvoorwaarden, zoals b.v.: licentie, standaarden en (on-)afhankelijkheid van operating-systeem en data-base.

Opstellen longlist: alle pakketten die in aanmerking zouden kunnen komen.

Terugsnijden naar shortlist: beperkt aantal pakketten dat goed beantwoordt aan doelen en eisen

Letten op zaken als voldoende ondersteuning, scholing

Bij OSS: Let op ontwikkeling van de community. In het boek worden vele criteria en modellen genoemd. Zie [www.](http://www.hollandopen.nl/softwarebeoordeling/)

hollandopen.nl/softwarebeoordeling/

Community's

OSS-community: wereldwijde samenwerking dwars door
"officiële" (bedrijfs-) scheidslijnen heen.

Groot en klein: honderduizenden projecten op sourceforge.net:
ze zijn niet allemaal interessant

Transparante en open processen leiden –zeker in theorie- tot
betere software

Succesvolle projecten zijn bijvoorbeeld Apache, Firefox,
GNU/Linux, Moodle, etc

Organisatie en communicatie zijn van levensbelang voor
community

Internet is van groot belang geweest voor de grote vlucht
die OSS-ontwikkeling heeft genomen

Maatschappelijke aspecten

Vrij en open: kennisdeling met iedereen

Voorkomen monopolies en grote afhankelijkheden

De Microsoft-factor: de dominantie is (te) groot, veroordeling door Europa wegens misbruik marktmacht

Kinderen worden van jongs-af-aan geconfronteerd met de werking en "look and feel" van enkele pakketten

In de ICT is sprake van "product" gericht onderwijs, in plaats van concept-gericht onderwijs

Open access, open content. Wikipedia als voorbeeld.

Creative Commons: zes verschillende licenties voor het delen van tekst, audio, video en dergelijke.

Politieke stellingname

In 2002: motie Vendrik, die unaniem wordt aangenomen in de Tweede Kamer

Focus op Open standaarden, OSS aanbevelen

2007: manifest "open overheden" (gemeenten, rijk): leveranciersafhankelijkheid, transparantie, digitale duurzaamheid, interoperabiliteit

2008: Actieplan Heemskerk: NL open in verbinding.

Belgie: moeilijke politieke situatie, maar duidelijke koers richting open standaarden, lijst met standaarden, definitie van "open".

OSS wordt afgedwongen bij alle maatwerksoftware

Dank voor uw aandacht

Einde presentatie. Deze presentatie is gebaseerd op het boek “Open Source Software en standaarden” onder redactie van Jo Lahaye, uitgegeven door Pearson Education. ISBN 978-90-430-1586-8.

Opmerkingen en reacties graag naar de onderwijs-werkgroep van HollandOpen.

Graag via het webinvulformulier van HollandOpen:
www.hollandopen.nl/contact

